

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (2)

Datum
2023-08-17

Ärendebeteckning
530-5830-2023

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över departementsskrivelsen En säkrare tillgång till vattenreningskemikalier

Er beteckning: LI2023/02294 DS 2023:09

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län ser stora svårigheter i att genomföra utredningens förslag om fördelning av vattenreningskemikalier vid allvarliga bristsituationer. Fördelning av kemikalier till prioriterade verksamheter bör i första hand ske innan de lämnar leverantörernas lager och i sista hand bör en omfördelning ske av kemikalier som redan har levererats.

Länsstyrelsen anser även att det krävs mer utredning av hur ökade utsläpp till följd av brist på vattenreningskemikalier ska hanteras. Det gäller bland annat ifråga om straffsanktioner, ökad provtagning och recipientkontroll.

Länsstyrelsens synpunkter

Utredningens förslag innebär att omfördelning i första hand ska ske mellan kommunala verksamheter, som kan bli föremål för föreläggande om att avstå kemikalier. Det betyder att kemikalier som redan är levererade behöver omfördelas mellan VA-verksamheternas lager. Länsstyrelsen bedömer att förslaget är väldigt svårt att genomföra i praktiken vid en mer allvarlig brist och bör vara ett alternativ som tillämpas i sista hand. I första hand bör prioritering och omfördelning ske av kemikalier som ägs av kemikalieföretagen och deras logistikkapacitet bör användas för transport och leverans av kemikalier till prioriterade verksamheter.

Länsstyrelsen bedömer vidare att det kommer vara väldigt komplicerat att ta fram en tydlig och allmän prioriteringsordning som även omfattar industrier. Grunderna för prioritering bör omfatta fler och andra aspekter än exempelvis prioriteringsordningen för elförsörjning. Enligt länsstyrelsens mening kan det bli nödvändigt att fram olika prioriteringsordningar för olika kemikalietyper om det ska vara en tydlig

prioriteringsordning. Detta arbete kommer att bli resurskrävande och behöver genomföras i samverkan med flera aktörer. Länsstyrelsen kommer att vara en central aktör i detta arbete. Utöver prioriteringsordningen kommer det också att krävas ett omfattande arbete för att ta fram det underlag som krävs för fördelningen av kemikalier vid brist.

För att lagförslaget ska vara möjligt att införa bör det tas fram en lösning för hur villkorsöverskridanden ska hanteras. Verksamhetsutövare som föreläggs eller blir utan kemikalier till följd av en allvarlig bristsituation bör inte bli föremål för anmälan om miljöbrott. Det bör dock vara tydligt i vilka situationer som undantagsregler kan tillämpas. Länsstyrelsen befarar annars att det finns en risk för att tillfälliga undantag som tas fram vid bristsituationer permanentas. De nya bestämmelserna i Miljöprövningsförordningen om anmälan av tillståndspliktiga åtgärder medför ingen ändring av skyldigheten att anmäla misstänkte miljöbrott.

I de fall att en bristsituation leder till ökade utsläpp kommer det att finnas behov av mer kontroll och provtagning. Vem som ska ansvara för detta och stå för finansieringen behöver utredas vidare. Ett flertal utredningar, uppdrag och framtagande av ny lagstiftning (bland annat nytt Avloppsdirektiv) inom VA-området pågår för närvarande. Det är viktigt att de lagförslag som tas fram för att hantera en bristsituation av vattenreningskemikalier synkroniseras med övrigt arbete och lagstiftning inom beredskap och VA-området.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Elin Sandqvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Karin Börjesson och enhetschef Pia Strang medverkat.

Kopia till

li.dl@regeringskansliet.se